

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alltoodut ning maapõueseaduse § 26 ja § 32 ja lähtuvalt AS Tariston uuringuloa taotlusest, Saarde Vallavolikogu 18.04.2024 otsusest nr 1-3/139 ning Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktile 1.1.5. ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/232 „Keskkonnaameti teabehalduse kord“ punktile 4.3:

1.1. Anda ettevõttele AS Tariston geoloogilise uuringu luba nr L.MU/521443 Sigaste III uuringuruumi kehtivusajaga 3 aastat (lisatud).

2. ASJAOLUD

AS Tariston (registrikood 10887843, aadress Toompuiestee 35, Põhja-Tallinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas Keskkonnaametile 07.02.2024 geoloogilise uuringu loa taotluse (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 07.02.2024 dokumendina nr DM-127268-1, edaspidi *uuringuluba*) Sigaste III uuringuruumis. Parandatud taotlus esitati 20.02.2024 (DM-127268-4).

Uuringuluba taotletakse geoloogilise uuringu teostamiseks Pärnu maakonnas Saarde vallas Sigaste külas Eesti Vabariigile kuuluvatel kinnistutel Lodja metskond 2 (katastritunnus 71101:001:0313) ja Lodja metskond 52 (katastritunnus 71101:001:0434). Katastriüksuse omanik on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava uuringuruumi teenindusala pindala on 20,62 ha. Tegemist on tarbevaru uuringuga. Geoloogilise uuringu käigus plaanitakse rajada kuni 40 uuringukaevet ja 40 uuringupuurauku uurimissügavusega kuni 10 m. Uuritavaks maavaraks on kruus (ehituskruus). Hüdrogeoloogilised katsetööd: veetaseme mõõtmine. Täiendavalt on uuringu käigus planeeritud teostada järgmised sihtotstarbelised tööd: laboratoorsed tööd, topograafiline mõõdistamine. Uuringu teostaja on J.Viru Markseideribüroo OÜ (registrikood 11644539, aadress: Tartu mnt 84a-50, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond). Taotletava loa kehtivusaeg on 3 aastat.

Taotletava uuringuruumi teenindusalal ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusalast ~1,4 km kaugusel edelas asub Sigaste kruusamaardla (maavarade registri registrikaart nr 956) ja olemasolev Sigaste kruusakarjääri mäeeraldis (loa nr L.MK/331322, loa omaja OÜ NURME TEEDEEHITUS).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub peaaegu täielikult maaparandussüsteemiga Saarealuse (TTP-471), mille kood maaparandussüsteemide registris on 6114680030161001. Taotletava uuringuruumi teenindusala kaguservast vähemalt 9 m kaugusel asub maaparandussüsteem, mille maaparandussüsteemide registri kood on 6114680030170001. Seletuskirjas on selgitatud, et uuringupunktid rajatakse viisil, mis ei kahjusta uuringuruumis paiknevate maaparandussüsteemide toimimist ja terviklikkust.

Taotletava uuringuruumi teenindusala läbib Elektrilevi OÜ 1-20 kV keskpinge elektriõhuliini AS-25 (VID kood 300550190; kaitsevöönd 10 m liini teljest) koos selle mastitõmmitsate või tugelega (VID koodid 240401222 ja 240401221; kaitsevöönd 1 m projektsioonist maapinnal). Seletuskirjas on selgitatud, et kaevandite rajamist ei kavandata elektriõhuliini 1-20 kV AS-25 kaitsevööndisse.

Taotletava uuringuruumi teenindusala idaservast ~2 m kaugusel asub Sigaste-Kanaküla tee (nr 7110030), mis lõiguti on metsatee ja lõiguti avalikus kasutuses olev kohalik tee. Metsatee Sutesoo tee (nr 7110150) külgneb kohati vahetult taotletava uuringuruumi teenindusala idaservaga.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusalast ~13,4 km kaugusel lääne suunas.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneserv külgneb vahetult II kategooria kaitsealuse liigi Tetrao urogallus (metsis; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9133469) elupaigaga.

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

3. KAALUTLUSED

MaaPS § 4 lg 2 järgi on maavara geoloogiline uuring maavara kaevandamise ja kasutusele võtmise eesmärgil tehtav geoloogiline töö. MaaPS § 17 lg 2 järgi on geoloogiline uuring lubatud uuringuloa alusel. MaaPS § 27 lg 1 järgi esitab taotleja uuringuloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 26 kohaselt annab uuringuloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja, Maa-amet 13.02.2024 kiri nr 9-3/24/1946-2. Paluti parandada taotlust.

Parandatud taotlus esitati 20.02.2024 (DM-127268-4).

Geoloogilise uuringu loa taotlust kontrollis teistkordselt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötaja, Maa-amet 23.02.2024 kiri nr 9-3/24/2553-2. Ettepanekuid ei esitatud.

Riigilõiv 400 € on tasutud 06.02.2024 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

MaaPS § 28 lg 5 kohaselt tuleb juhul, kui uurimistöo või uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Loa taotluse kohaselt uuringute käigus kaevandamisjäätmeid ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava vajalik.

MaaPS § 17 lg-te 3 ja 4 järgi võib üldgeoloogilist uurimistöod ja geoloogilist uuringut korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik. Üldgeoloogilise uurimistöo loa või uuringuloa alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 p 1 kohane tegevusluba.

Geoloogilise uuringu teostaja on J.Viru Markšeideribüroo OÜ (registrikood 11644539, aadress: Tartu mnt 84a-50, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond).

HMS § 48 lg 1 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa menetluse algatamise teate 11.03.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Uuringuloa taotluse menetlusse võtmisest teavitati 11.03.2024 kirjaga nr DM-127268-7 taotlejat ja piirinaabreid. Kuni geoloogilise uuringu loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus, ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt *KeHJS* § 11 lg-le 3 algatada keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*) selle vajadust põhjendamata. Kui kavandatav tegevus ei kuulu *KeHJS* § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub *KeHJS* § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ või on tegemist *KeHJS* § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega, mille korral tuleb *KeHJS* § 6¹ lg 3, § 11 lg-te 2, 2³ ja 4 kohaselt anda eelhindang ja kaaluda *KMH* vajalikkust.

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus *KeHJS* § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“. Samuti ei ole tegemist *KeHJS* § 6 lg-s 2¹ nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul *KMH* ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhindangut vastavalt *KeHJS* § 6 lg-le 2³ ega kaaluta *KMH* vajalikkust. *KeHJS* § 6¹ lg 4 kohaselt AS Tariston ei pidanud Keskkonnaametile esitada *KeHJS* § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet, kuna eelhindangut ei anta vastavalt *KeHJS* § 6 lg-le 2³.

Sigaste III uuringuala ei asu kaitsealal, hoiualal ega Natura 2000 võrgustiku alal. Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneserv külgneb vahetult II kategooria kaitsealuse liigi Tetrao

urogallus (metsis; Eesti looduse infosüsteemi kood KLO9133469) elupaigaga.

Geoloogilise uuringu käigus rajatakse uuringupunktid ka ekskavaatoriga šurfide rajamise teel, millega kaasneb teatav mürahäiring. Looduskaitseaduse § 55 lõike 6 alusel on kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal keelatud.

Arvestades, et uuringuala piirneb metsise elupaigaga (KLO9133469), tuleb välitööd teha ajavahemikul 1. juuli kuni 14. aprill. Tuginedes eelnevale sätestab Keskkonnaamet uuringuloo lisatingimuse sõnastuses:

Uuring (välitööd) tuleb läbi viia väljaspool lindude pesitsusperioodi, ajavahemikus 01. juuli kuni 14. aprill.

Kui uuringuruumi maavara varud kinnitatakse ja taotletakse keskkonnaluba tuleb arvestada müra modelleerimise ja metsise eksperthinnangu esitamise vajadusega. Müra modelleerimise tulemused on vajalikud andmaks sisendit omakorda metsise eksperthinnangule. Eksperthinnangu eesmärk oleks hinnata kavandatava tegevusega kaasnevaid võimalikke mõjusid mõjupiirkonda jäävale metsisele ning välja pakkuda tõhusad vältimis- ja/või leevendusmeetmed hoidmaks ära ebasoodsaid mõjusid kaitsealusele liigile.

Uuringuloo andmise menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Uuringuloo andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega. Sigaste III uuringuruum asub riigimaal.

Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab riigile maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt kindlasti olulist informatsiooni, mistõttu uurimistöo tegemine ei ole vastuolus riigi huviga.

Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

MaaPS § 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloo andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud karistus kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning AS Tariston ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 03.04.2024).

MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloo andmise keeldumise alused puuduvad.

Geoloogilise uuringu käigus planeeritud tööd on kooskõlas MaaPS § 20 lg-ga 2.

MaaPS § 27 lg 3 kohaselt saatis loa andja 11.03.2024 kirjaga nr DM-127268-9 uuringuloo

taotluse uuringuruumi ja selle teenindusala asukohta riigivara valitseja volitatud asutusele riigile kuuluva kinnisasja kasutamise nõusoleku saamiseks.

Riigivara valitseja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus 20.03.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/1605 andis oma nõusoleku geoloogilise uuringu teostamiseks järgmistel tingimustel:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Pärnumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Riigivara valitseja kooskõlastuse tingimused seatakse uuringuloa lisa tingimusteks.

Vastavalt MaaPS § 27 lg-le 7 saadab kaevandamisloa andja geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse kohta selle saamisest arvates. Keskkonnaamet juhtis kirjas tähelepanu asjaolule, et kui nimetatud tähtjaks arvamust ei esitata, võib Keskkonnaamet lähtuvalt HMS § 16 lg-st 2 lahendada ülalnimetatud Sigaste III uuringuruumi geoloogilise uuringuloa loa taotluse ilma kohaliku omavalitsuse arvamusest.

Keskkonnaamet saatis 11.03.2024 kirjaga nr DM-127268-8 geoloogilise uuringu loa taotluse arvamuse saamiseks Saarde Vallavalitsusele.

Saarde Vallavolikogu 18.04.2024 nr 1-3/139 nõustus AS-le Tariston (registrikood 10887843) Sigaste III uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega.

HMS § 48 ja § 49 lg 1 ja lg 2 alusel pani Keskkonnaamet õigusakti eelnõu avalikkusele tutvumiseks välja XX.04.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtjaks määrati 2 nädalat. Avalikustamise käigus ettepanekuid ...

HMS § 40 lg 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt XX.04.2024 kirjaga nr DM-127268-12 arvamust või vastuväiteid geoloogilise uuringu loa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Ettevõtte ...

VAIDLUSTAMINE

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti

andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Tiit Rahe
peaspetsialist juhataja ülesannetes
maapõuebüroo